
RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ DESCHISĂ

Denumire: Matematica și (în) limba română

Autor: prof. Miinescu Corina si Miinescu Catalin

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială "Mihail Drumeș"
Baș

Disciplina: Matematică

Clasa: Gimnaziu

Scopul materialului propus: de documentare pentru cadrele
didactice

Matematica și (în) limba română

Dacă cineva și-ar propune să adune greșelile de exprimare, nimic mai simplu: le întâlnim la tot pasul și, ceea ce ni se pare cel puțin îngrijorător, ele există în ziare, emisiuni TV și chiar în unele documente oficiale.

Ne vom referi la câteva dintre acestea, dar la cele care au legătură cu matematica – nu atât pentru a nu supăra pe confrății filologi, ci datorită faptului că am putea scrie cărți întregi doar cu enumerarea greșelilor cu care suntem bombardați zilnic, fără milă...

Multe dintre ele – chiar dacă par a nu mai ține de matematică – ar putea fi evitate dacă folosirea lor ar fi coroborată de înțelegerea noțiunilor respective în cadrul orelor de matematică.

De aici vom porni! Și de la convingerea că, o exprimare defectuoasă împiedică nu numai transmiterea ideilor, dar conduce la incapacitatea de a sesiza nuanțele.

Predăm matematica în limba română și, mai mult, fiind o știință mustind de conexiuni și nuanțe, este necesară o claritate de cristal a modului de prezentare a ei, fără echivoc, fără dubii, fără ezitări. Așadar, responsabil este profesorul de matematică, a cărui paradigmă ar trebui să încercăm să o spargem acum. Căci el este văzut drept tipul dur, conservator și pentru care preocupările umaniste sunt, în general, străine și inutile. De aici ideea că nici exprimarea corectă nu ar fi un punct tare al acestuia. Vom lucra totuși, în ipoteza existenței unui profesor de matematică fin vorbitor de limbă română.

El trebuie să sesizeze și să corecteze prompt greșelile elevilor, cele de ortografie, de exprimare și de logică. Este esențial ca acest lucru să fie făcut imediat, nominalizând greșeala - și, nu neapărat pe cel care a făcut-o – scutindu-l astfel de eventuale frustrări dar trimitându-i pe această cale un avertisment tacit. Este de așteptat ca, în aceleași condiții, memoria celui vizat să activeze avertismentul, iar elevul să aibă mai multă grijă.

Departate de a fi minore, cele de ortografie și de exprimare, dacă sunt ignorate, credem că vor avea efecte nedorite în formarea tânărului – căci, să recunoaștem: plăcerea conversației este minimă atunci când are loc cu un tip agramat. ...

Mergând mai departe, să vorbim puțin despre câteva dintre expresiile greșit folosite în diverse medii – multe dintre acestea, cu pretenții – expresii al căror sens nu a fost înțeles probabil, încă din școală, de la orele de matematică.

Se spune mereu „procentul de promovabilitate a fost de 63 %”. Prin definiție, *procent* înseamnă 1%, de unde rezultă imediat că „procentul de 63%” este ceva similar lui „cei patru evangheliști erau trei: Luca și Matei” – ca să nu mai spunem că, de fapt este „procentul de promovare” sau „promovabilitatea de 63%”...

Sau: „cifra de 8495”. Cifrele sunt simboluri formate dintr-un singur caracter cu ajutorul cărora alcătuim numerele. Ele sunt ceea ce regăsim pe tastatura telefonului (sau a calculatorului). Departate de a fi cifră, 8495 este un număr.

Sau: „în proporție de 80%”. 80%, așa cum am mai arătat, este un procentaj, iar *proporția* se definește ca o egalitate de două rapoarte, adică total altceva...

Considerăm că exemplele prezentate mai sus – foarte des întâlnite în emisiunile TV și în presă – sunt la fel de... rele ca și binecunoscutele: „și-a adus aportul”, „scurtă alocuțiune”, „apreciez pozitiv”, „prefer mai bine” sau termeni folosiți cu sensul inspirat de pronunția lor și nu cel real, dintre care reprezentativ este „fortuit”.

Nu ne-am propus să conturăm o viziune apocaliptică generată de consecințele necorectării la timp a acestor greșeli. Dar credem că un limbaj incorect poate afecta serios prestața oricărui individ, mai ales a aceluia care încearcă să-și construiască imaginea.

Insistența cu care profesorul de matematică urmărește bunul mers al comunicării cu elevii – la clasă și în afara ei – și din punct de vedere al limbii române rămâne, în opinia noastră, un obiectiv important al demersurilor noastre didactice.

Se vorbește despre interdisciplinaritate – iată un alt aspect al ei: matematica în limba română!

Exprimarea corectă a profesorului și, deci impunerea acesteia și elevului, conduc la o mai mare credibilitate și contribuie chiar la dezvoltarea armonioasă și sub toate aspectele a personalității „formabililor”.

Prof. *Corina Mianda Mînescu*, Școala Gimnazială ”Mihail Drumeș” Balș, Olt

Prof. *Ion Cătălin Mînescu*, Școala Gimnazială ”Mihail Drumeș” Balș, Olt